

«MIERS CAUR KULTŪRU!»

N. Rērihs

No attāluma laikā labāk pārskatāmi ir LTF un IF saņemumi un zaudējumi. Un tas viss neplina gada robežās! Kāds tad brūnumis, ka jaunais republikas ekonomikas ievirzes un cīņu savstarpējo atiecību modeli tiek tādāzā pieejamis.

Aizvadītošos 30 gados mūsu sabiedrībā ir uzkrājies informāciju kalns, kas vismaz divām paudzēm bija jāpienām par normu. Deformācijas kultūrā, darba tikumā,

sādzīvē, politikā, saimniecībā, ekoloģijā un pat skaidrojotās vārdnīcas terminos notiņi radības kroga — cīvēka gaissākas nākošes vārda. Un cīvēki tiecēja, jo bija tās aiznāti. Tāpēc novienītās vārdnīcas, ka piecas sestdās (Interfrontes) jeb Latvijas iekšējā frontes dalībnieku aizstāvē ņo 30 gados auklēto sapni, alkst 1959. gada statīvām recidīva republikā un ar sev raksturīgo skājušu cēnās nomākt citādi domā-

jošos, runājošos un raksto-

šos. Marksma klasiski pierādīja sabiedrības attīstības sociālistisku virzienu un likumības, bet nedeva konkrētu sociālisma modeļu. 1929., 1938., 1949., 1959. gada uzsprosto deformačiju dramatisķi nomācošie apstākļi radīja attīstību sociālisma kā mūsu sabiedrības modeļa mitu. Bet februārī mitis ir pārlieku vissparīgās tēspārīgās par ūjājām pārprastu faktu. Un nātau pasaika, ka «karalis ir kails», ka večas saimniekošanas un pārvaldes metodes vairs neder. Un novienām vairs nav iespējams sev nodrošināt bezkompromīza ideoloģisko sterilitāti. M. Gorbacova rūna ziņās un kultūras darbiniekiem 1989. gada 6. janvārī.

Mans, kā LTF biedra, subjektīvoi veļojās par abām sabiedrīkām kustībām ir pozitīvi, jo lietākā daja atzīnu sakrīt un veicina demokrātizācijas procesus. Atšķirīgā daja — LTF joprojām

palieluz pārbūvi virzošais spēks, bet IF vēlās stagnācijas perioda lineāro turpinājumu, kā rezultātā pat tiesīšu valsts būs iespējama tikai dienas nedēļas pirms komunismā.

Vari tikai priečties, ka mūsu rūpniecība strādājusi cītātūs ir tāk kultūrā, un vīzīmēs atklāti neiestās par šo lineāro turpinājumu. Cik nav nācīs būt kopīgā eksportūrās, atpūtas vakaros, pašdarbības skātē un kopīgos svētkos, — galvenajos jautājumos mūsu kolektīvām vienīm ir bijis viss. Bet pēc Interfrontes kongresa arī mūsu kolektīvā ir manāma savupināšanās, iepāši inženieru tehniskā personāla vidū.

Tas ir likumsakarīgi, jo «vienā karotē darbas spejīs sabojāt veselu mūsu medus». IF sauklis par krievu valodas īstādās kursu dalībnieku mācības foti labi. Priečajos, ka mūsu koletīvā ir normāli saprasta nacionālā simbolika un nacionāla kora goba būtība, ka mūsu jaunieši nevalkā nevietai kora goba krāsas. Lielā vienprātībā tika izvirzīti PSRS tautas deputātu kandidāti. Lai vienmēr mūs vienītā Rēriha miera kora gācinājums «Pax per cultura!»

MĀRA KELDERE,
rūpniecības kultūras darba organizatorē

Atsaucoties uz publicēto

Mūžu dzīvo, mūžu mācies,—

to grību novēlēt Sarmai Ukasai un Valmieras Ķīmikā redakcijai!

Acīmredzot cienījamās kolēges nezin, ka ražošanas pamatozārēm eksistē speciāls terminoloģijas vārdnīcas, šajā gadījumā — teikstīlpriņķeibai.

Mūsu, tekstīlpriņķu, rīcībā ir sādas krievu — latviešu, vācu — krievu un angļu — krievu vārdnīcas.

Un, lūk, krievu — latviešu tekstīlpriņķeibas ražošanas terminu vārdnīca (to pašlaik var ūjēdāties arī Valmieras grāmatā) 25. lappusē lasam vārdu «othodī» tulkojumu — «atgājas».

Ar vārdu «atgājas» sastopamies arī V. Gordejeva mācību grāmatā «Automātisko stēļu uzbrūve un apkalošana» (tulkotis V. Vulfsone, izdots 1963. g.).

Sarmas Ukasas piedāvātie «atkritumi» un «atliekas» lai paliek saziņai!

Loti iespējams, ka svešai ausij nepieejamai var likties vairāk cīti tekstīlpriņķi, t. i., detaļu nosaukumi: trīcejkoki, sakas, audu sar-

gi, skrējēji utt. Taču šie vārdi gadu desmitiem tiek lietoti, un tie ir iešķojušies latviešu valodā.

Gribu lūgt Sarmu Ukasu nopietni pievērsties vīnai tuvākai sferai — ķīmijai. Kad gada nogalē klausījāmies lekcijas ekoloģijā, bija sāpīgi redzēt, kā mokās pierzīdejusi inženieri, ķīmiki, tā arī neatrādziņi tulkojumu jēdzieniem «salīvošais vābros», «nodafekējīvības analīzī» utt.

Un vēl — cīnoties par valodas kultūru, nevajadzētu pašiem kļūt nekultūrālie. Nevajadzētu cestnies savu sakāmo par katru cenu padarīt efektīgāku ar spilgtiem «sociālistiskā realisms» pagāmieniem. Jā, un ka ar redakcijas zverēstu neielast vārdu «atgājas» avīzē? Kādāt mēs apsprendīsim rūpniecības pašlaik tik aktuālo, saimnieciski nozīmīgo jautājumu par atgāju samazināšanu, savāksanu, pārstrādāšanu? Aitājot laikraksts «Cīņa» vai «Sovetska Latvija»?

ASTRIDA AIZSILNIECE

Šānas maišījumam attira no piemaisījumiem. Atgāju izmantošana samazina dzījas pašizmaksu.

Tādā vārds «atgājas» eksistē atzīti un likumīgi. Līdz ar to solījums nelaist «atgājas» avīzē ir jālauž. Par pārētību lasītājiem atvainojamies.

Tomēr aktīvi paliek jautājums par šī vārda pielietojumu. Jo mūsu rūpniecība atgājas ved uz izgāzītu, pārkaušu, par atgājām sauc krāsu un līpatu attīlumus utt.

Redakcijai nosūtīja vēstuli LPSR ZA Valodas un literatūras institūtam ar lūgumu paskaidrot vārda «atgājas» pielietojuma sīru.

«VALMIERAS ĶĪMIKIS»

Darbība kļuvusi mērķtiecīgāka

Kārtējo darba gadu aizvadījusi arī rūpniecības sieviešu padome. Notikušas 10 sēdes gan rūpniecības, gan mūsu kopīmētības. Darbs šai jomā grūts, iepāši man, jo nevaru taču kārtīgi iestāties par sieviešu atbrīvošanu no darba naiks maiņas un vienlaicīgi (kā ceļa arodkomitejas priekšsēdētāja) piekrītā pārēdēm naktis, pieāmēram, elektroenerģijas ierobežojuma dēļ.

Tika uzskaitītas daudzērību ģimenes, lai reizi izvērtētu iespējas palīdzīt ar pabalstiem, kā tas pavisām ļauj jaunajos valdības lēmumos. Aušanas ceļā vien šādu ģimeni un vairāk nekā 50, bet kopejā pabalstība summa netika palielināta ne par kapejku. Kam atteikt? Kam piešķirt? Iespēju robežas palīdzējām vairākām daudzērību ģimēniem uz 1. septembri, tādējādi atsakot pabalstību citos gadījumos. Sanākot kopā sieviešu padomē, nolēmām, ka to mērās šāds pabalsts vairāk nepieciešams pēkšņā tuvinieka zaudēšanas gadījumā un vispārejāk butū, ja kopā ar valdības lēmumiem par pārlīdzību daudzērību ģimēnēm varētu atrast norādi, kur rast šādus līdzekļus.

Sieviešu padomes sēdēs vairākārt esam izskalījuši mūsu rūpniecības strādnieku bērnu sekmēs vai, pareizi sakot, nesekmības iemeslus. Un jāteic, ka uz šīm sēdēm vecāki paši

piesakās, negaidot, kamēr rūpniecības nesešķīmīgo saraksti tiks «izlikti uz dēļā». Mierīgi aprunājamies gan ar vecākiem, gan ar pašu «vainīnieku», un liekās, ka šāda sistēma dod labākus rezultātus nekā apspriežoties jau milicijas bērnu istabas inspektorā vai milīcā klātbūtnē.

Rūpniecības sācis pieņemt arī psihoterapeits (pirmdienās no pl. 12 līdz 15), kurš ārste slims dvesēs, atrisinās konfliktus gan ģimenē, gan kolektīvā, gan reizei pāšam ar sevi. Anonimitāte garantiēta, tākai iepriekš jāpazīstama par telefoni 315. Sieviešu iecienītās Jeļenas Falēvičas vadītā ritmiskā vingrošanas grupas nodarbinābas. Kaut pēc fiziskā darba, šīs nodarbinābas ir labi atslodzētās vīnām un ārstnieciskas citām.

Sieviešu padomes sāpus bērns ir kopīmētības. Ko varam palīdzēt? Būtībā jāizmaina visi nenokārtotie sociālie un sadzīves apstākļi. Bet bieži vien arī mums pāšam jābūt ar «vēstu prātu» — tā nejūst nespējām nejūst līdzīgi kādas šķērterājas bēdu stāstām: vīrs sasītis, iestot projām, kaut už ielas, drēbes sapakotas, bērns uz rokas. Ko darīt? Viru atzvedētām milīcijas darbiniekim, bet raudošajai sieviešeti pati personīgi palīdzējūt pārvērtties uz kopīmētības vīsnīci (kur mūs uz sieviešu padomes goda vārda laipni

ielaikā). Jau pēc pāris dienām šī «bedu sagrautā» jaunā izviete bija necenzoriem vārdiem izlamājusi kopīmētības darbinieki, bet vēl pēc pāris dienām patvarīgi ar visām mēbeļiem izvēkusies ganīmētības, iestābā, kas bija domāta citai ģimenei, bet vēl pēc nedēļas ar visām mantām aizvākusies no Valmieras nezināmā virzienā.

Ticēt vāi neticēt asāram? Kā turpmāk uz sieviešu padomes lūgumiem reagēt kopīmētības darbinieki?

Gandris visas mūsu rūpniecības sieviešu padomes locekles iestājušās Tautas frontē, un caur šo prizmu arī vīpu darbība ir pieņemti mērķtiecīgāku virzienā. Varu minēt Velgas Pētersone pēdējo rakstu «Valmieras Ķīmīki», Arijas Pences aktīvu darbu un publikācijas. Valentina Barkova pašreiz mājās — dod savu artavu republikas demogrāfiskās situācijas uzlabošanā. Vizma Lejstraute un Rita Bērziņa iums ir saikne ar rājona sieviešu padomei.

Tuvākājā laikā nodoms kopā ar Alīnu Vorōju un Māru Vitiņu saicināt mūsu jaunās strādnieces, lai izskaidrotu vīpu tiesības un pienākumus, lai vienkārši sirsingi izrunātos ar savu jauno mainu.

INTA INDRIKSONE,
rūpniecības sieviešu padomes priekšsēdētāja

Arodībības dzīve

STRĀDĀSIM AR ATZĪMI TEICAMI!

Ja mēs kairs savu darbu paveiktu teicami, tad nevajadzētu nekādu sabiedrīko kontroli. Diemžēl reālājā dzīvē tas tā nav.

Savā jaunā gada pirmajā sēdē izvērējām, kāds bijis aizvadītās gads sabiedrības ēdināšanas kontroles jomā. Izskatot 21 aktu, kas sastādījis daudz laikā, aina atklājās viens dažāda.

Sapēta VSĒA tehnologes Anete Kļavīnas atbilde ar ūjēdājību 43. bufetes kafijas analīzei nepielūdzami pārējā, ka koeficients 1 vītā ir tikai 0.73. Turpreti 73. bārā bārmēnes Valīja Mitrauskas gatavotā kafija atbilst visām prasībām.

Ar labu vārdu jāpiemīt arī 2. gājēja ceļā (vadītāja Laima Viķīna) un 9. konditorējas ceļā (vadītāja Valda Brūvere). Pārsvērot produkciju, kas vienmēr ir svaina, iztrūkumi nav konstatēti. Darbs ir labi atbalīs un atsauksmei — vislabākās.

Vasarā 39. kulinārās veikalā vadītājās atvainījuma laikā strādāja Gajina Bogdanova. Kontrolētākumā viņa pārējās apskaitītā pīrcējā par 25 kapeikām.

Par nokārtotu organizatorisku jautājumu, varētu uzskatīt to, ka pienī VPK (pēc ūjēdājību nomaiņas) no rīta atvēd savlaicīgi, un apmeklētājiem vairāk nav pretējumi, ka pusiņi sākumā trūkst piena.

Visiem labu veikalim jaunajā darba cēlēnā!

AIJA RIEKSTIŅA,
sabiedrības ēdināšanas kontroles komisijas priekšsēdētāja

Sanēmēta vēstule

Pagājušā gada nogalē uz tīkšanās ar mūsu rūpniecības kolektīvu bija ieradies juridisko zinātni doktors, LTF valdes locekls ILMARS BISERS. Nesen viņš atsūtīja rūpniecības kolektīvam vēstuli.

«Dārgās Valmieras meitenes! Es veľreiz grūbi pateik jums liepālīdzību pār visu. Goda vārds, tā uzmanība, kuru jūs man veltījat, mani galīgi satrīca. Es jau saprotu, ka tā aizrautība, ar kuru jūs sviecat mūs, Latvijas Tautas frontes vadītājus, ir mazāk veltīta mums, kā mūsu visu kopējā lietā, kuru pēc tās domā, mēs personīcējam. Tas, protams, mums uztiek mīlīgu atbildību, ko nevar sapāldināt ne ar kādu citu atbildību, kas pastāv mūsu valstī. Dažādībā sametas bāles, vai mēs — vājī cilvēki — spēsim būt šīs milīgās tautas uzticības cīngi. Un tomēr tālā arī man pēdējā laikā ir nācīs uzticības daudzīgi kolektīvi, nekuri neesmu izjutis tāk dzīvi, nevīltošu sirsinību. Tā uzņēmātākā kādreizējās latviešu lauku sētās. Mani priečē, ka šīs labesības gars vēl ir dzīvis un tās dod spēku tālākai cīngi par to, lai šīs labesības atkal iepriekšējās dzīvēs arī jūsu rūpniecības.

Vēlreiz paldies par visu un no vēlu jums arī visām būt skaidrām un godrām kā čūskām, lai Zirga gādā mēs savu iestigušo vezumu beidzot sāktu vilkt lauku no dūkstīs. Uz redzēšanos!

I. BISERS»

Redaktore V. LEJSTRAUTA

Ko darīsim ar siltumnīcas būvi vai kā domājat jūs?

20. janvārī notika LTF rūpniecības nodalas aktivistu sanāksme. Starp citiem jautājumiem spriedām arī par siltumnīcu.

Skaidribā citāts no palīgsaimniecības «Ezernieki» vadītāja Laimona Vadoja iestiegnuma: «Lūdzu atļaut veikt projektiņās darbus siltumnīcas būvelē zemstukli darzēnu audzēšanai uz zemes, kura piekļaujas rūpniecības teritorijai. Siltumnīca paredzēta rūpniecības strādājīs, edīni un bērnu audzēšanai apgadei visu gadu ar svaigiem dārzējiem. Celtniecības vieta izvēlēta rūpniecības tuvumā, lai izmantotu visas komunikācijas.»

Tātad siltumnīca paredzēta būvēt rūpniecības sanitārajā zonā.

Pēc rūpniecības centrālās laboratorijas datiem 4 rūpniecības skursteņi izmet atmosfērā 576 tonnas sēra dioksi-

Lakraksts iznāk reizi nedēļā — ceturtdienās, latviešu un krīevu valoda. Redakcijas adrese: pasta indeks 228600, Valmiera, J. Gagarina ielā 1, Tālrunis 21472 un 339. Telepfoons: Valmieras tipogrāfija "Liesmas", pasta indeks 228600, Valmiera, A. Upīša ielā 7. 0.5 uzņēmums, telefons, oficēta tehnika. Tīrīšana 800 eks.

«Valmierēkiņi» — izdevums partikula komitejas vārdā. Izdevējs: Valmierēkiņu zālēdāja stāpkalnoklava, vārtiņi: 228600, r. Valmiera, ul. A. Upīša, 7. Oficētais pēctējās 0.5 uza. P. Tīrīšana 800 eks. Na latvīšu valodā.

Pasūtīt. Nr. 605